РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне − 2014

ББК 81
А - 43
УДК: 8

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2014. — 88 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:
Безкоровайна Ольга Володимирівна − доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Заступник головного редактора:
Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Михальчук Наталія Олександрівна − доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Архангельська Алла Мстиславівна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);
Оляндер Луїза Костянтинівна – доктор філологічних наук, професор(Волинський національний університет ім. Лесі Українки);
Гороть Євгенія Іванівна –доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки);
Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Стеріополо Олена Іванівна – доктор філологічних наук, професор, (Київський національний лінгвістичний університет);
Малафіїк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);
Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Зимомря Микола Іванович – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький педагогічний університет ім. Івана Франка);
Сербіна Тетяна Георгіївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 2 від 26.09.2014 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: *33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет*

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.
© Рівненський державний гуманітарний університет, 2014

ЛІТЕРАТУРА
1. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення. - Л.: Світ, 1990.
2. Короткий енциклопедичний словник з культури / За ред. В.Ф. Шевченка. – К., 2003. - с.172.
3. Культура української мови. Культура мови, думки, почуттів: Довідник/За ред. В.М. Русанівського. - К.: Либідь, 1999. –с.3-4.
4. Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради. -К.: Либідь, 2002. – с.3-4.

Резюме. *В статье рассматриваются проблемы формирования культуры речи студентов. Определены основные приоритеты этой работы и пути усовершенствования культуры речи студентов в процессе изучения языковедческих дисциплин.*

Ключевые слова: *культура речи, речевая компетенция, развитие речи.*

The summary. *The article deals with the problem of forming the language culture of students. Basic priorities and ways to make it more perfect are determined*

Key words: *language culture, communicative competency, language development.*

Одержано редакцією 13.04.2014 р.

УДК:811.111'373

Л.В. ОЛЕСЮК

ЗВУКОНАСЛІДУВАЛЬНА ЛЕКСИКА В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Резюме. *В статті розкриті основні функціональні закономірності та значення звуконаслідувальних одиниць в сучасній англійській мові,здійснена класифікація звуконаслідувальних одиниць за принципом прямого/переносного значення.*

Ключові слова: *ономатопи, мотивованість знака, комунікативні функції, функціонально-семантичний аналіз.*

Onomatopoeia is the imitation of natural noises by speech sounds that is a great concern of linguists. Nowadays to understand this phenomenon, we must realize that there is a problem here which is by no means trivial. There is an infinite number of noises in nature, but only twenty-something letters in an alphabet that convey in any language a closed system of about fifty (up to a maximum of 100) speech sounds. English learners are well aware of difficulties in recognizing, understanding and interpreting the phenomenon of onomatopoeia. Therefore it is necessary to provide learners, future primary school teachers with a knowledge of the phenomenon and make them able to overcome every of the difficulties in the process of learning and teaching English.

The word 'onomatopoeia' comes from the combination of two Greek words, one meaning 'name' and the other meaning 'I make,' so onomatopoeia literally means 'the name (or sound) I make.' That is to say that the word means nothing more than the sound it makes. 'Boing,' for example, means nothing more than what it sounds like. It is only a sound effect.

Many onomatopoeic words have come to mean other things related to the sounds they make. 'Slap,' for instance, not only means the sound that is made by skin hitting skin, but also the action of hitting someone (usually on the face) with an open hand. 'Rustle' is the sound of papers brushing together, but it also indicates the action of someone moving papers around and causing them to brush together, thus making this noise. And of course, 'twitter' is now much more than just the sound birds make.

Reviewing examples of onomatopoeia words and their various sound categories is an excellent way to learn to recognize and understand onomatopoeic words. Look for the patterns that almost always exist, and if you ever have a question about what an onomatopoeic word means, just ask yourself, 'What does it sound like?.

At present the figure of speech that suggests or imitates the origin of a particular sound and is known as onomatopoeia has been investigated by a great number of home and foreign linguists. In their works L.A Gorokhova, G.V. Gorbanevska, E.G. Megrabova, O.M. Tikhonov, V.V. Fatyukhin, L.O. Perlovskey, S.V. Voronin, I.O. Gatsenko, I.V. Arnold, G.B. Antrushina, David Crystal David, Herbert Weir Smyth, Linda Mawhinney, Mary Scott McTengue, Rajib Singha, Stefan Chiarantano, Arnaud Dessein, Guillaume Lemaitre, and others describe thoroughly the etymology of onomatopoeia, its formation, aspects of the complex analysis of onomatopoeic words in English, their assignment features, specific characteristics, communicative functions, classifications and peculiarities of interpretation.

Many times, you can tell what an onomatopoeic word is describing based on letter combinations contained within the word. These combinations usually come at the beginning, but a few also come at the end.

The following examples have been grouped according to how they are used.

1. Words Related to Water – These words often begin with sp- or dr-. Words that indicate a small amount of liquid often end in -le (sprinkle/drizzle).

Bloop,splash,spray,sprinkle,squirt,drip,drizzle.

An onomatopoeia poem by Lee Emmett of Australia also illustrates many onomatopoeia related to water:

water plops into pond

splish-splash downhill
warbling magpies in tree
trilling, melodic thrill
whoosh, passing breeze
flags flutter and flap
frog croaks, bird whistles
babbling bubbles from tap

2. Words Related to the Voice – Sounds that come from the back of the throat tend to start with a gr- sound whereas sounds that come out of the mouth through the lips, tongue and teeth begin with mu-.

Giggle,growl,grunt,gurgle,mumble,murmur,bawl,belch,chatter,blurt.

3. Words Related to Collisions – Collisions can occur between any two or more objects. Sounds that begin with cl- usually indicate collisions between metal or glass objects, and words that end in -ng are sounds that resonate. Words that begin with th- usually describe dull sounds like soft but heavy things hitting wood or earth:bam,bang,clang,clank,clap,clatter,click,clink,ding,jingle,screech, slap,thud,thump.

4. Words Related to Air – Because air doesn't really make a sound unless it blows through something, these words describe the sounds of air blowing through things or of things rushing through the air. 'Whisper' is on this list and not the voice list because we do not use our voices to whisper. We only use the air from our lungs and the position of our teeth, lips and tongues to form audible words:

flutter,fist,fwoosh,gasp,swish,swoosh,whiff,whoosh,whizz,whip,whisper.

5. Animal Sounds – If you've spent significant amounts of time with people from other countries, you know that animals speak different languages too. Depending on where a chicken is from, for example, she might cluck-cluck, bok-bok, tok-tok, kot-kot or cotcotcodet. In the United States, however, animals speak English:arf,baa,bark,bray,buzz,cheep,chirp,chortle,cluck,cock-a-doodle-doo,cuckoo,hiss,meow,moo,neigh,oink,purr,quack,ribbit,tweet,warble,

6. Miscellaneous Examples – Onomatopoeia can also be found in literature, songs and advertisements as well. Consider the following examples of onomatopoeia:

"Chug, chug, chug. Puff, puff, puff. Ding-dong, ding-dong. The little train rumbled over the tracks."("Watty Piper" [Arnold Munk], The Little Engine That Could)

"Plop, plop, fizz, fizz, oh what a relief it is." (slogan of Alka Seltzer, U.S.)

"Onomatopoeia every time I see ya
My senses tell me hubba
And I just can't disagree.
I get a feeling in my heart that I can't describe. . .
It's sort of whack, whir, wheeze, whine
Sputter, splat, squirt, scrape
Clink, clank, clunk, clatter
Crash, bang, beep, buzz
Ring, rip, roar, retch
Twang, toot, tinkle, thud
Pop, plop, plunk, pow
Snort, snuck, sniff, smack
Screech, splash, squish, squeak
Jingle, rattle, squeal, boing
Honk, hoot, hack, belch."

(Todd Rundgrenourself, 'What does it sound like?

As we see from these patterns Onomatopoeia is defined as a word, which imitates the natural sounds of a thing. It creates a sound effect that mimics the thing described, making the description more expressive and interesting. For instance, saying, "The gushing stream flows in the forest" is a more meaningful description than just saying, "The stream flows in the forest." The reader is drawn to hear the sound of a "gushing stream" which makes the expression more effective.

In addition to the sound they represent, many onomatopoeic words have developed meanings of their own.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка. [Текст] / И. В. Арнольд. – М.: Изд-во литературы на иностранных языках, 1959. – 351 с.
2. Воронин С.В. Английские ономатопы: Фоносемантическая классификация. [Текст] / В. Воронин, под ред. проф. О.И. Бродович. – СПб.: Геликон Плюс, 2004. – 328 с.
3. Горохова Л.А. О критериях выделения поля звукоподражания. [Текст] / Л.А. Горохова // Проблемы гуманитарного образования: содержание и методы. – 1996. – № 3. С. 35 – 38.
4. Горохова Л.А. О некоторых закономерностях перевода ономатопов в зависимости от функции, выполняемой ими в тексте. [Текст] / Л. А. Горохова // Лингвистика. Перевод, межкультурная коммуникация. – 2000. – № 2. – С. 110 – 120.

Резюме. *В статье раскрыты основные функциональные закономерности и значение звукоподражательной лексики в современном английском языке, проведена классификация звукоподражательных единиц по принципу прямого/переносного значения.*

Ключевые слова*: ономатопы, мотивированность знака, коммуникативные функции, функционально-семантический анализ.*

The summary*.The main functional appropriatenesses and significance of onomatopoeic words in the modern English language are discovered in the article. The classification of onomatopoeic words in the direct and figurative senses is made.*

Key words*: onomatopoeic words, motivation of sign, communicative*

Одержано редакцією 28.05.2014 р.

УДК:811.17'19 (136:790-97)

Н.О. МИХАЛЬЧУК, Е.З. ІВАШКЕВИЧ

SOCIAL INTELLECT OF THE PERSON IN THE SPACE OF HIS/HER COMPLEX OF INTERPRETATIONS

Резюме. *Стаття присвячена дослідженню питань соціального інтелекту особистості залежно від комплексу інтерпретацій людини. На основі аналізу наукової літератури було показано, що соціальний інтелект формується в результаті розвитку загального інтелекту під впливом зовнішніх соціокультурних умов, в тому числі – лінгвістичних детермінант кроскультурного суспільства, що визначають комплекс інтерпретацій індивіда. Автор говорить про те, що соціальний інтелект вміщує декларативні та оперативні (процедурні) знання, які людина використовує в реальному житті для інтерпретації подій, складання планів та прогнозування як дій повсякденного життя, так і професійних ситуацій. Авторська концепція соціального інтелекту передбачає, що він вміщує когнітивну, мнемічну та емпатійну підструктури.*

Ключові слова: *загальний інтелект, соціальний інтелект, комплекс інтерпретацій індивіда, лінгвістичні детермінанти кроскультурного суспільства, когнітивна, мнемічна та емпатійна підструктури соціального інтелекту.*

The problem of social intellect is insufficiently studied in the psychological literature. This is due primarily to the fact that in modern psychological researches a little attention is paid to the problem of the structure and functions of social intellect. Though social intellect, in addition to be one of the important components of the process of human life, to a large extent determines how an individual knows and understands both his own actions, deeds and activity in whole and others. Some psychologists include social intellect into the structural components of communicative abilities, as they believe that it is responsible for the subject's understanding or lack of understanding of verbal and non-verbal reactions of the individual. No one has any doubt that social intellect helps one predict interpersonal relationships, intuitively anticipate one or another finish in certain situations, which indicates well developed sense of empathy of people with high levels of social intellect. Such individuals are usually notable for psychological tolerance and ability to cope with stress that helps them to deal with dignity with all sorts of problems, make decisions, even in extreme situations and, thus, not be afraid to make mistakes or fail.

Social intellect, according to G. Ollport is a special "social gifts" that ensures understanding in relations with people and their successful adaptation to reality. Thus the scientist believes social intellect to be certain personal quality, which, however, does not imply a depth of understanding of subjects of interpersonal interaction [2, p. 513–516]. It should be noted that G. Ollport was the first one who drew a particular attention to the interaction with people and personal qualities that he pointed out reflect the actualization of certain social skills in order to understand better another person.

Though not all the questions on this problem are fully resolved in psychology. One of the most pressing problem at the present stage of development of psychological science is to solve the issue both of the relationship between the general and social intellect, and in general on the legality of the selection of the latter in the structure of the individual IQ.

For example, G. Ayzenk [1] and J. Guilford [6] considered social intellect through the structure of general intellect. G. Ayzenk pointed to the fact that there are three relatively independent concepts of intellect, while at the same time, he did not oppose one to another, and even tried to unite them. The researchers believed that biological intellect is a fundamental aspect of intellect. It serves as physiological, neurological, biochemical and hormonal basis of cognitive human behavior, i.e. mainly related to the structures and functions of the cortex of the brain, without them no intelligent behavior is possible, and it seems reasonable to assume that they're also responsible for the individual differences that exist in the intellect. Genetic factor plays directly an important role in the nature of these structures. In addition, in the concept of G. Ayzenk there is an idea of psychometric intellect, which, according to A. Bine [3], is measured by conventional IQ tests. This feature of intellect Ch. Spirmen called general intellect (g) [9, p. 37]. This point of view was supported by E. Boring, etc. [1, p. 114].

At the same time, G. Ayzenk [1] considered that the level of biological and psychometric intellect is determined by socio-cultural factors that also have an undeniable value. In his opinion, such factors include culture, education, upbringing, socioeconomic status, etc. According to his estimates, about 30% of test results are determined by the above listed variables of social and cultural environment. Thus psychometric intellect depends by 70 % on biological and by 30% on environmental

ЗМІСТ

Скібчик А.В., Мороз Л.В. Оригінал як дискурс: стратегії і тактики співрозмовників 3

Ковалюк В.В. Структурно-семантичні особливості неологізмів англо-американського походження в сучасній українській мові 4

Опанасюк І.О., Мороз Л.В. Слова в часі (неологізми, архаїзми та історизми): особливості їх перекладу 7

Пашко І.О., Мороз Л.В. Жанрово-стилістична домінанта в перекладі 10

Вакулинська Л.М. Повтор як комунікативний мовний засіб у німецькомовних біблійних текстах 12

Остапчук М.В., Дуброва А.С. Життєвий, творчий шлях та науково-педагогічна діяльність К. Е.Ціолковського 14

Крук М., Мороз Л.В. Рівні та одиниці перекладу 18

Пашкевич М., Мороз Л.В. Синтаксичний рівень і його одиниця: речення/висловлювання та їх дифініції для перекладознавства 21

Король О.Ю., Мороз Л.В. Значення поняття стилю для перекладацької інтерпретації 24

Хомицька Р.В. Семантичний аналіз прислів'їв та приказок 26

Бігунова С.А., Зубілевич М.І. Лінгвостилістичні особливості тексту як продукту мовлення 29

Краля І.В., Мороз Л.В. Час і простір у художньому творі як видова ознака мемуарної літератури 32

Калініченко М. Н. Готорн і «друге велике пробудження» 34

Мороз Л.В. Завершальна фаза еволюції конні-кетчерівського памфлету 38

Шкода Н., Мороз Л.В. Сюжетно-композиційні новації – провідний чинник жанрового розвитку художніх життєписів 39

Новосад Н.І., Мороз Л.В. Художня біографія як різновид ренесансної «літератури факту» 42

Мороз Л.М. Новелістична традиція на теренах англійського Ренесансу 44

Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е. Особливості розуміння поетичних творів Філіпа Морена Френо 49

Кисляк О.В., Кравець Д.В. Неочікуваний і зовсім несподіваний Ремарк 53

Дуброва А.С., Трофімчук В.М. Система і характер вправ професійно орієнтованого курсу для інтенсивного навчання читання 56

Баталія Л.О. Педагогічні та теоретичні засади розвитку альтернативних шкіл в країнах західнослов'янського світу 59

Кушнір Н.В. Застосування комп'ютера на заняттях з іноземної мови 62

Черуха Н.В., Черуха В.В. Тенденції розвитку методики викладання іноземних мов в Україні та за кордоном 64

Бойко Н.Г. Краєзнавчий матеріал як фактор забезпечення соціокультурної компетенції 67

Данілова Н.Р. Застосування комп'ютерних технологій для навчання студентів-економістів іноземній мові 69

Безкоровайна О.В. Культура особистісного самоствердження студента-філолога – актуальна соціально-педагогічна проблема 71

Кочубей О.С. Запровадження компетентнісного підходу у підготовці фахівців з вищою освітою 74

Давнюк С.В., Козіцька О.А. Проблеми формування мовної культури студентів 78

Олесюк Л.В. Звуконаслідувальна лексика в сучасній англійській мові 80

Михальчук Н.О., Івашкевич Е.З. Social intellect of the person in the space of his/her complex of interpretations 82

Відомості про авторів 86

Зміст 87

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Ковалюк В.В.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Краля І.В.

Підписано до друку 26.09.2014 р.
Формат 60х84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39. Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

А – 43 **Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2014. — 88 с.**

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243 **ББК 81.2**